

Sinustako Kainuun soten AVAIN-asiakas?

Kainuussa alkaa erityislasten omaishoidon henkilökohtaisen budjetoinnin kokeilu: mistä on kyse ja miksi valitsisin sen?

Henkilökohtaisessa budjetissa (HB) asiakas voi pitkälti itse määritellä, miten haluaa järjestää palvelunsa palvelusuunnitelman rajoissa itse valitsemallaan tavalla. Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän (Kainuun soten) erityislasten omaishoitajille järjestämistä palveluista voidaan nyt AVAIN-asiakas-kokeilussa vaihtaa omaishoidon tuen vapaat kokonaan tai osittain henkilökohtaiseksi budjetiksi.

Henkilökohtaisella budjetilla omaishoitaja voi hankkia lapsiperheiden kotipalveluja ja kotipalvelun tukipalveluja Kainuun soten alueella toimivilta yksityisiltä palveluntuottajilta. Ehdoton edellytys on, että palveluntuottajat (yritykset ja järjestöt) jo ovat tai hakeutuvat Kainuun soten ylläpitämälle hoivapalvelujen tai kotihoidon tukipalvelujen tuottajalistalle (<https://sote.kainuu.fi/palvelusetelit-kotiin>). Palvelut on myös vietävä Hyvinvoinnin palvelutarjottimelle (<http://palvelutarjotin.kainuu.fi/> ja <http://palvelutarjotin.kainuu.fi/uusi>). Pyydä tarvittaessa omatyöntekijältäsi erillinen ohje palveluntuottajalle, jolta haluat palveluja hankkia.

Kotipalvelulla tarkoitetaan asumiseen, hoitoon ja huolenpitoon, toimintakyvyn ylläpitoon, lasten hoitoon ja kasvatukseen, asiointiin sekä muihin jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista (SHL 19 §). Kotipalvelun tukipalveluja ovat esimerkiksi ateria-, vaatehuolto-, kylvetys-, siivous-, kuljetus-, saattaja- sekä sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut (SHA 9 §).

Palvelut löytyvät jo keskeisiltä osin Hyvinvoinnin palvelutarjottimelta ja sinne niitä myös lisätään asiakas- tarpeiden mukaisesti. AVAIN-asiakas löytää palvelut, joita voi hankkia HB:lla, valitsemalla palvelutarjottimella asiakasryhmäksi AVAIN-asiakas. Vuoden 2018 alussa tarjolla oli 17 palvelua 10 palveluryhmässä. Osa palveluista on vapaasti valittavissa ja osasta on sovittava erikseen omatyöntekijän kanssa.

Käytännössä asia etenee pääpiirteissään seuraavasti:

- Haet lapsesi hoidon sitovuuden perusteella omaishoidon tukea TAI lapsellasi on jo voimassa oleva viranhaltijapäätös omaishoidon tuesta ja haluat keskustella omaishoidon tuen vapaan järjestämistavasta omatyöntekijän (sosiaalityöntekijä/sosiaaliohjaaja) kanssa
- Keskustelet palvelutarpeista omatyöntekijäsi kanssa
- Pohditte, millainen tuki ja palvelu olisi perheesi tilanteessa tarpeen
- Omatyöntekijä esittelee sinulle vaihtoehtoja tuen ja palvelujen järjestämiseksi, myös HB-mallin
- Vaihtoehtojen pohjalta laaditte perheesi tarpeisiin soveltuvan tukisuunnitelman. Pohdit olisiko henkilökohtainen budjetti perheellesi soveltuva tapa järjestää tuki ja palvelut
- Mikäli päädyt henkilökohtaiseen budjettiin, kirjataan se lapsesi palvelusuunnitelmaan ja määritetään rahallinen budjetti, jolla voit hankkia palvelut
- Omatyöntekijä opastaa Sinua budjetin käytössä. Hankkeessa tullaan myöhemmin kokeilemaan AVAIN-asiakkaiden vertaistukea Omasoten ryhmänä, muttei ennen kevättä 2018
- Omatyöntekijä opastaa sinua myös, miten lapsesi palvelusuunnitelman ja budjetin toteutumista seurataan ja arvioidaan
- HB-toimintamallin valinneena AVAIN-asiakkaana olet mukana valtakunnallisessa kokeilussa, joten Sinulta tullaan kysymään kokemuksistasi erilaisin kyselyin

Avain kansalaisuuteen: henkilökohtaisen budjetointimallin avulla osallisuutta, itsemääräämisoikeutta ja valinnanvapautta -kehittämishanke (AVAIN-hanke)

AVAIN-asiakkaana olet edelläkävijä valtakunnallisessa kehittämisessä

Henkilökohtaista budjetointia (HB) kehitetään ja kokeillaan kuudella eri alueella Suomessa osana ”Avain kansalaisuuteen - henkilökohtainen budjetointi” -hanketta. Etsimme nyt erityislasten omaishoitajavanhempia AVAIN-asiakkaaksi testaamaan HB:ta käytännössä. Voit asua missä tahansa Kainuun soten toimialueen kunnassa. AVAIN-asiakkaana pääset mukaan kehittämään Kainuussa ja koko Suomessa käyttöön otettavaa henkilökohtaisen budjetoinnin toimintamallia.

Kokemuksesi HB:n käytöstä on arvokas, kun arvioimme suomalaisen HB-toimintamallin toimivuutta. Kysymmekin Sinulta tietoja, miten HB:n käyttö on toteutunut. Osana sote-uudistusta valmistellaan parhaillaan asiakkaan valinnanvapauslakia sosiaali- ja terveystaloudissa ja tavoitteena on, että HB otetaan käyttöön koko Suomessa vuonna 2020. AVAIN-asiakkaana olet osaltasi mukana valmistelussa!

Ajattelemme hankkeessa, että henkilökohtaisen budjetoinnin malli voi lisätä asiakkaan (tässä kokeilussa omaishoitajan) itsemääräämisoikeutta, valinnanmahdollisuuksia sekä edistää osallisuutta ja toimintakykyä omiin tarpeisiin soveltuvan tuen ja palvelujen omaehtoista toteuttamista. Näemme, että henkilökohtainen budjetointi on asiakaslähtöinen toimintamalli ja osaltaan tukee ihmisen kansalaisuutta - tästä ajatuksesta tulee hankkeen nimi ”Avain kansalaisuuteen...”.

Mihin sitoudut valitessasi henkilökohtaisen budjetoinnin?

Jotta voimme arvioida, miten hyvin HB-malli toimii ja millaisia vaikutuksia sillä on, tarvitsemme tietoa Sinulta, AVAIN-asiakkaalta. Keräämme tietoa myös omatyöntekijöiden kokemuksista sekä siitä, millaisia muutoksia palveluissa tapahtuu. Arvioimme myös toiminnan kustannuksia. Kainuun kokeilun erityistehtävä on koota kokemuksia digitaalisesta asiointista.

Jokainen HB-mallin valinnut AVAIN-asiakas sitoutuu tuottamaan tietoa suomalaisen mallin kehittämiseen

- **ESR-asiakaslomake** on rahoittajan edellyttämä yksisivuinen paperi, jossa kootaan perustiedot. Täytät sen asiakkuuden alussa ja lokakuussa 2018 (tai asiakkuuden lopussa, jos ennen tätä).
- **Kykyviisari** kuvaa sinulle itsellesi oman käsityksesi hyvinvoinnistasasi ja arjen erilaisesta toimintakyvystä - kysely täytetään asiakkuuden alussa, puolivälissä ja lokakuussa 2018. Kykyviisari antaa sinulle myös raportin ja ehdotuksia hyvinvoinnin parantamiseksi.
- Toivomme myös saavamme sinulta tietoa, kuinka paljon sinulta menee **aikaa** oman budjettisi ja palvelujesi järjestämiseen ja mitä **kuluja** sinulle siitä aiheutuu.
- Alussa asioit omatyöntekijäsi kanssa hänet henkilökohtaisesti tavaten, ja jatkat asiointia digitaalisesti **Omasoten** kautta. Uusia palveluja löydät ja vertaat **Hyvinvoinnin palvelutarjottimelta**.
- Seuraat oman budjettisi käyttöä alkuun Excel-taulukolla ja myöhemmin digitaalisesti.
- Lokakuussa 2018 vastaat vielä **kyselyyn** HB-mallin toimivuudesta ja vaikutuksista, ja mahdollisesti kokoamme AVAIN-asiakkaita myös ryhmäkeskusteluun

Pyydämme Sinulta myös kirjallisen luvan antamiesi tietojen hyödyntämiseen hankkeen arviointitutkimuksessa. Ammattikorkeakoulujen (Metropolia, Diak, Saimaa) arvioijille ei paljasteta henkilöllisyyttäsi.

Kiitos kun valitsit AVAIN-asiakkuuden ja tuot tietoa ja kokemuksesi HB-toimintamallin kehittämiseen!

Lisätietoa Kainuun soten erityislasten omaishoidon HB-kokeilusta saat **omatyöntekijältäsi**.

Lisätietoa hankkeesta saat nettisivuiltamme www.henkilokohtainenbudjetointi.fi

Avain kansalaisuuteen: henkilökohtaisen budjetointimallin avulla osallisuutta, itsemääräämisoikeutta ja valinnanvapautta -kehittämishanke (AVAIN-hanke)

